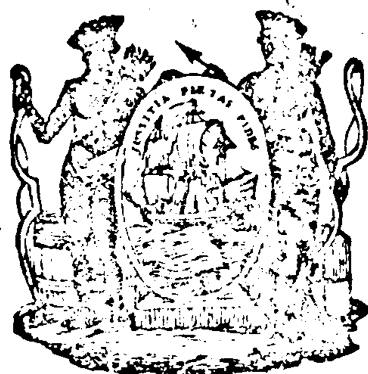
Ao. 1861. SURINAAMSCHE COURANT. No. 96.

GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

De abonnementsprijs dezer Courant, die des *Dingsdags*, *Donderdags* en *Zaturdags* verschijnt, is, *bij kwartaalsche vooruitbetaling*, per jaar . . . . . *f* 20.—
Voor zes maanden *f* 11.— voor 3 | m. » 6.—
Voor elk afzonderlijk nommer . . . » —.25

De prijs der Advertentien is:
Voor elken gewonen regel . . . *f* —25.
Zegelregt voor elke plaatsing . . . . » —75.
Advertentien worden niet later dan tot *d r i e* uur des namiddags aangenomen.

ZATURDAG, 10 AUGUSTUS.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 6 *Augustus* 1861.

Bij Gouvernements Resolutie van heden No. 3, is aan den zich noemenden A d r i a a n J o h a n n i s J a n s e n vergund om die namen te blijven voeren.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 8 *Augustus* 1861.

Bij Gouvernements Resolutie van heden No. 2, is aan C h r i s t i a a n A d o l f f v a n J. P. P a r d o vergund om zich voortaan te noemen: C h r i s t i a a n A d o l f R o e p e l.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 8 *Augustus* 1861.

Bij Gouvernements Resolutie van heden No. 3, is aan C h a r l o t t e F r e d e r i k a B a s s a n o vergund om zich voortaan te noemen: C h a r l o t t e F r e d e r i k a M o r p u r g o.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 9 *Augustus* 1861.

Bij Gouvernements-resolutie van heden No. 3, is, onder de nadere goedkeuring des Konings:

a. bepaald dat de Kapitein à la suite F. P. K a m e r l i n g, in werkelijke dienst als *Kapitein* bij de Schutterij te *Paramaribo* zal worden gesteld;
b. benoemd tot *Kapitein* bij gemelde Schutterij de 1e. Luitenant Mr. B. E. C o l a ç o B e l m o n t e.

De Hoofd Commies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 7 *Augustus* 1861.

(10949) Alzoo bij het Bestuur het verzoek is gedaan, om de slavenmagt van plantage *Zeezigt*, gelegen in de divisie *Boven Cottica en Perica*, van den naam dier plantage af— op dien van plantage *Kroonenburg*, gelegen in de divisie *Beneden Cottica*, over te schrijven;

Zoo worden degenen die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements Secretarie te doen.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 9 *Augustus* 1861.

(10964) Alzoo C h a r l e s K n i p h o u t van het Bestuur verzocht heeft, dat aan hem worde vergund om met weglating van zijnen familienaam K n i p h o u t voortaan dien van S c h u b e r t aan te nemen.

Zoo worden degenen die vermeenen mogsen redenen van bezwaar daartegen te hebben in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *zes* weken, na de dagteekening dezer, daarvan aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Paramaribo, *den* 9 *Augustus* 1861.

Alzoo de navolgende personen van het Bestuur hebben verzocht om Erven en Landerijen in pacht te bekomen, als:

1o. T. C. D o o r n b o s c h, het Erf gelegen aan de *Hofstraat* N. W. La. F No. 182.
2o. B e l l e, gepasporteerde guide,
3o. D. P. E m a n u e l s,
4o. J. M e n d e s d e S o u z a,

ieder hunner een Erf gelegen ten Oosten van de *Wanicastraat*, tusschen de *Domine kreek* en *Limesgracht*, thans uitmakende een gedeelte van wijk La. F.

5o. M a n u e l G o m e s, een perceel land gelegen in de 2e. Buitenwijk ten Zuiden van de *Steenbakkersgracht*.

Zoo worden degenen die vermeenen mogten op die Erven of het perceel Land eenig eigendoms of ander regt te kunnen doen gelden, opgeroepen, om binnen den tijd van *veertien* dagen na de dagteekening dezer, hunne reclames met overlegging van bewijsstukken, intedienen ter Gouvernements-Secretarie, alwaar de door de requestranten overgelegde kaarten ter *visie* liggen.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1861.
9 Aug. Van den slaaf Spadille, geboren in 1834, zoon van Aurora, bekend staande ten name van plantage de Vrede, divisie Boven Cottica en Perica.
» » Van de slavin Henriette, geboren in 1846, dochter van Amelia, bekend staande ten name van plant. de Eendragt, divisie Boven Cottica en Perica.
» » Van de slaven Madelijntje, geboren in 1809, dochter van Semire, Flora, geboren in 1823, dochter van Madelijntje en Hendrik, geboren in 1854, zoon van Flora, allen toebehoorende voor den vrijdom aan J. d e l M o n t e L i j o n.
» » Van het slavenmeisje Christina, geboren in 1848, dochter van Bertha, toebehoorende voor den vrijdom aan E. P. E m a n u e l s.

De Hoofd-Commies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
J. E. WESENHAGEN.

Eerste Afkondiging.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, *den* 9 *Augustus* 1861.

Op heden is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van
J a c o b H e n d r i k P u t s c h e r
en
J o h a n n a H e l e n a W o i s.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
J. F. SAILE VANIER.

Eerste Afkondiging.

Politie.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan dat zich uit de stad en hare omstreken heeft verwijderd:

De slavin *Coro*, aankomende J. A. S a l o m o n s.

Terwijl sedert 1o. Augustus nog als afwezig zijn opgegeven:

De slaaf *Jacobus*, aankomende de Erven **Voigt**.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834 G. B. No 1 vastgesteld.

Paramaribo, den 8 Augustus 1861.

De prov. Commissaris van Politie,

G. DUIJCKINCK.

Aanbesteding.

De ondergeteekende zal, onder nadere goedkeuring van den Heer Gouverneur dezer kolonie, aan den minst inschrijvende aan besteden:

De levering der voor 's Gouvernements dienst benoodigde hoeveelheid PATENT OLIE, gedurende het jaar 1862,

op de voorwaarden liggende ter inzage bij de Administratie van Financien.

De bus der inschrijvings billetten ter Gouvernements Secretarie zal geligt worden op **Donderdag** den 15 Augustus e. k., des voormiddags ten 9 ure.

Paramaribo, den 9 Augustus 1861.

De waarn. Administrateur van Financien,

H. VAN GENDEREN.

Transport.

(11413) Den 7den Augustus 1861. J. H. M. C. **Pfannenstill** aan E. J. **Veendam**, van het Huis en Erf aan de *Weide Straat*, N. W. La. D No. 69, O. W. La. D No. 271.

Hijpotheken.

Idem. De Weduwe J. **Bromet** geb. R. D. **Sanches**, 1e. *Hijpotheek* ten behoeve S. **Soesman** Jr., te vestigen op de Plantaadje *Broederhoop* c. a. in de *Warappe kreek*, — op den Grond *de Herstelling*, mede aldaar gelegen, en op de Plantaadje *Montresor* c. a. gelegen aan de rivier *Commewijne*.

Idem. D. M. **Kanteman**, 1e. *Hijpotheek* ten behoeve S. C. F. **Neumann** zich schrijvende F. **Neumann**, te vestigen op het Huis en Erf aan de *Weide Straat*, W. La. D No. 61, O. W. La. D N. 256.

Paramaribo, den 7 Augustus 1861.

De Commies, tijdelijk belast met de functien van den Griffier bij het Geregtshof,

F. D. DAIJ.

Transport.

(10962) Den 8 Augustus 1861, F. G. **Caupain** aan W. F. **Caupain**, van *een derde* aandeel in den Houtgrond *Onverwacht* c. a., gelegen in de divisie *Para*.

Paramaribo, den 9 Augustus 1861.

De Commies, tijdelijk belast met de functien van den Griffier bij het Geregtshof,

F. D. DAIJ.

(10968) **Beheerders** van den boedel wijlen den Heer J. F. WERGES zullen over *zes* weken, den juisten dag nader te bepalen, publiek doen verkoopen:

Het **Erf** met de daaropstaande **Gebouwen**, gelegen aan de *Keizerstraat*, bekend onder La. A. No. 144, en

Het **Erf** met de daaropstaande **Gebouwen**, gelegen aan de *Saramacca straat*, bekend onder La. E No. 36.

Paramaribo, den 9 Augustus 1861.

NIEUWSTIJDINGEN.

Paramaribo, *den 9 Augustus* 1861.

Eergisteren nacht heeft, tot aan den morgenstond, over de stad een vreesselijk onweder gewoed, vergezeld van zwaren stormwind en hevigen slagregen, waardoor onderscheidene straten gedeeltelijk onder water werden gezet. Op de rivier *Commewijne* zijn vele vaartuigen omgeslagen, onder anderen eene pont van de plantaadje *Marienbosch*, met kakao beladen, en een tentvaartuig van hetzelfde effect. Gelukkig zijn daarbij, voor zoo ver ons bekend is, geen menschenlevens te betreuren.

Gisteren zijn per de koloniale stoomboot *Vice Admiraal Rijk* alhier aangebragt *veertien* Fransche gedeporteerden, welke uit de straf-etablissementen van *Cayenne* ontvlugt en te *Coronie* zijn aangehouden. Zij zijn voorloopig in het fort *Zeelandia* gedetineerd.

MAIL-NIEUWS.

Kort Overzigt.

De tijdingen uit het Moederland zijn weinig beteekenend. De Tweede Kamer hield zich nog bezig met de wet op de nationale militie; onderscheidene andere ontwerpen waren bij de kamer ingekomen, die dadelijk naar de afdeelingen werden gezonden. De nieuwbenoemde gouv. Generl. van Nederl. O. I. maakte zich gereed om naar zijne bestemming te vertrekken.

Ook omtrent de buitenlandsche aangelegenheden zijn de berigten zeer schraal. Keizer Napoleon *rust te Vichij uit*, derhalve staat de politieke machine stil. — Rome is nog steeds het broeinest der reactie; de gezondheidstoestand van den Paus schijnt nog even bedenkelijk te zijn — Napels baart der regering van Victor Emanuel nog steeds veel zorg; de bekwame bestuurder graaf de San Martino, heeft zijn ontslag genomen en is reeds te Turin terug gekeerd. — De ongeregeldheid onder de boeren in Rusland, is nog ver van bedwongen; daarbij heerscht in dat land eene schroomelijke geldschaarschte, die de zaken aldaar zeer ingewikkeld maakt. — De fransche regering heeft, tengevolge van het met Engeland aangegaan tractaat tot aanwerving van vrijwillige arbeiders in Indie voor de fransche kolonien, haren minister van marine uitgenoodigd, maatregelen te nemen tot verbod van den invoer van negers in die kolonien, na Julij 1862. — De HH. Mirès en Solar zijn door de regtbank van Parijs ieder veroordeeld tot vijf jaren gevangenisstraf en 3000 francs boete. — Men verwachtte te Parijs dagelijks de tijding van den dood des keizers van China.

De berigten betreffende den Amerikaanschen burgeroorlog luiden omtrent de krijgsverrigtingen nog onbepaald. Men verwacht nog steeds een veldslag. — De Zuidenaars schijnen nu slechts *defensief* te willen te werk gaan. 21 schepen zijn reeds met goeden buit op de Noordelijke staten bemagtigd; daarentegen hebben de laatsten ook eenige rijk beladen schepen genomen. — De President heeft in 't congres zijne jaarlijksche boodschap uitgebragt. Hij verklaart daarin, het koste wat het wille, de Unie te zullen handhaven, en roept daartoe 400,000 man te wapen, terwijl tot dat einde 4.000,000 doll. benoodigd is.

— Men verneemt dat de heer Thouvenel mondeling en op bepaalde wijze aan de gevolmagtigden der Zuid-Amerikaansche Staten heeft verklaard, dat de erkenning van dat gemeenebest zeer spoedig zal plaats hebben en waarschijnlijk den 1sten September a. s. een *fait accompli* zijn zal.

De West-Indische post van 21 Junij is den 14 Julij in het Moederland aangekomen.

Het nieuws is over het algemeen bijzonder schraal en weinig beteekenend. De tweede kamer hield zich nog bezig met het ontwerp van wet regelende de nationale militie. De naauwgezette zorg waarmede de kamer elke bepaling ter toetse bragt, deed onmiskenbaar uitkomen, dat zij op de hoogte is van hare gewigtige taak en een diep besef heeft van den zwaren last die door dit ontwerp op het volk gelegd wordt. Het militarisme neemt, gelijk bekend is, in Europa hand over hand toe; van de grootste staten tot de onbeduidendsten, allen brengen langzamerhand eene grootere legermagt op de been, dan hunnen omvang en hun zielental vorderen. Nederland, ofschoon de meest neutrale staat die men kan aanwijzen, bleef van deze wapeningsmanie niet uitgesloten, en de militiewet verborg menige bepaling, die de regering het middel aan de hand moest geven, om eene grootere uitbreiding aan zijne krijgsmagt te geven, dan de behoeften van den kleinen staat schijnen te vereischen. Met voldoening merkte men op, dat de tweede kamer de regering op dat voetspoor niet volgt. Wel is de bepaling, dat de staat 55,000 man miliciens in dienst zal hebben en dat daartoe 1 man van de 300 zielen gevorderd wordt, aangenomen. Maar het artikel, bepalende dat minderjarigen van *negentien* jaren, zonder verlof van vader of voogd in krijgsdienst kunnen treden, heeft de regering zich, wegens den tegenstand der kamer, genoodzaakt gezien *in te trekken*. De onzedelijke speculatie op de onbezonnenheid der jongelieden, zal derhalve niet in de wet worden opgenomen. De regering mist daardoor wel een in het oog vallend middel, om de gelederen te versterken, maar er is tevens eene ergerlijke krenking van de vaderlijke magt vermeden. Met de intrekking zelve, heeft de regering een lofwaardig bewijs gegeven, dat zij het gemeen overleg wil bevorderen en er hoog prijs op stelt, dat aan deze wet, waaraan het soms zoo moeijelijk en hard valt te gehoorzamen, ten minste de zedelijke kracht eener doorslaande meerderheid niet ontbreke; de besproken bepaling toch, wordt, ofschoon van Napoleontischen oorsprong, zelfs in Frankrijk niet meer toegepast en zou in Nederland het militie ontwerp welligt hebben doen vallen.

De discussien over dit onderwerp, werden tusschen beide, een paar dagen, geschorst, omdat de regering een paar nieuwe ontwerpen had ingezonden, die men dadelijk in de afdeelingen wilde onderzoeken. Het eerste dier ontwerpen strekte om op nieuw drie millioen beschikbaar te stellen tot inkoop van staatsschuld. Uit de beeijferingen die de minister van finantien in zijne toelichting mededeelt, blijkt, dat 's Rijks finantien voortdurend in zeer bloeijenden toestand verkeeren. — De Minister merkt, als bewijs daarvoor, o. a. op, dat, als de zaken op den gewonen voet blijven loopen, na het verstrijken van 8 jaren, de slaven in W. Indie geëmancipeerd, de waterwegen naar zee verbeterd, Holland op zijn smalst doorgegraven en de Ned. spoorwegen aangelegd, en dat er dan nog 8 millioen beschikbaar in de schatkist aanwezig zal zijn. Deze gunstige resultaten worden verkregen, niettegenstaande de minister berekent, dat de koloniale baten dit jaar, wegens de rampen, die midden-Java door overstrooming getroffen hebben, 10 millioenen minder dan andere jaren zullen opbrengen. Het tweede ontwerp bevat de speciale begrootingen voor de staatsspoorwegen over 1861 en 1862, tot een gezamenlijk bedrag van f 11,000,000. Bij de hervatting der discussien vernam men, bij monde van den minister van oorlog, dat de minister van Binnenlandsche Zaken, wegens de groote inspanning der laatste dagen, ongesteld was geworden, waarom hij verzocht, dat de kamer de voortzetting der beraadslagingen over het

militie ontwerp, tot Maandag den 15 zou verdagen. Aan dit verzoek werd gevolg gegeven en dadelijk tegen Zaturdag den 13den aan de orde gesteld de interpellatien van de HH. van Bosse en Heemskerk, reeds in de vorige mailberigten vermeld. Wat de eerste betreft (de vraag om overlegging der stukken in het boek van Moneij vermeld) antwoordde de minister van Kolonien, dat hij er hoegenaamd geen bezwaar in zag, die stukken ter beschikking van de Kamer te stellen. Hij had bereids naar Indie geschreven, om tot dat einde in het bezit dier stukken te geraken. Ten aanzien van de tweede (de vraag naar de inzigten der regering met betrekking tot de neutraliteit ter zee) antwoordde de minister van buitenlandsche zaken, dat hetgeen thans door de regering geschiedt, geheel overeenkomstig is met de gedragslijn der regering in 1854 tijdens den oorlog in de krim, en dat als grondslag harer handelingen zijn aangenomen de beginselen van het Parijsche congres van 1856, waartoe de regering is toegetreden; dat het verbod van kapers toe te laten, ook tot de overzeesche bezittingen, speciaal wat West-Indie betreft, is uitgestrekt; dat het regt van onderzoek thans even min is uitgesloten als vroeger, maar dat dit niet geldt nopens geconvoijeerde schepen, terwijl er alle reden bestaat om te gelooven, dat de gedragslijn van andere zeemogendheden niet in strijd zal zijn met die der regering.

— De schout-bij-nacht Mij, benoemd tot opperbevelhebber van 's rijks zeemagt in Oost Indie, zou ten spoedigste per land-mail derwaarts vertrekken ter vervanging van den tegenwoordigen titularis, den schout-bij-nacht Vogelpoot, omtrent wiens gezondheids toestand verontrustende berigten ingekomen waren.

— De nieuw benoemde landvoogd van Ned. Indie, de baron Sloet van de Beele, maakte zich gereed om met de landmail van September naar zijne bestemming te vertrekken. Er vertrekt thans, gelijk gemeld is, maar een mail per maand.

— Z. M. schroefstoomschip *Vesuvius* is den 6den Junij naar Curaçao vertrokken; de *Djambi* werd gereed gemaakt om den 15den derwaarts te volgen, of wel eenige dagen later.

— De prins van Oranje is den 12den naar het kamp vertrokken, om het bevel daarvan op zich te nemen. Ook Z. M. de koning, die zich thans tijdelijk in de residentie bevond, zou het Loo weder betrekken, ten einde in de nabijheid van het kamp te zijn.

— Men verneemt dat er te Doesburg een instructie-bataillon zal gevestigd worden voor het wapen der artillerie, zoo als te Kampen een voor de infanterie bestaat. Het gemeentebestuur dier plaats heeft besloten, het daarvoor door den minister van oorlog aangewezen terrein, hetwelk aan de stad behoort, kosteloos aan het rijk af te staan.

— De zucht tot landverhuizen begon zich in Nederland op nieuw te vertoonen. Te Nieuwe Diep lag een schip zeilree dat 60 naar de kaap de Goede Hoop bestemde Nederlandsche landverhuizers aan boord had. Daarenboven vereenigde zich te Amsterdam een gezelschap van 4 huisgezinnen, te zamen 24 personen tellende, die zich naar San Salvador in Zuid-America zullen begeven, waar zich nog 300 huisgezinnen bij hen zullen voegen. Hun plan is, daar eene Hollandsche kolonie te stichten. Zij bezitten een geestelijke, een geneesheer en een onderwijzer in hun midden.

— De tentoonstelling van nationale nijverheid te Haarlem heeft een buitengewoon goed succes. Op zondag den 7den Junij werden langs den Holl. spoorweg 16,074 reizigers vervoerd, waarvan tusschen Amsterdam en Haarlem alleen 10.000.

— Z. M. de Koning heeft op Zaturdag den 13 de tentoonstelling en de bij die gelegenheid gehouden bloemen-tentoonstelling bezocht, en over een en ander H. D. bijzondere tevredenheid betuigd. Haarlem was bij die gelegenheid in feestgewaad getooid, niettegenstaande Z. M. aan dit bezoek geen officieel karakter wenschte gegeven te hebben.

— Naar men verneemt hebben eenige aanzienlijke Amsterdammers het plan opgevat om eene stoom-spinnerij en weverij in eene daartoe geschikte streek van het Rijk op zoo groote schaal op te rigten, dat dit etablissement met alle buitenl. fabrieken zal kunnen concurreren.

— De weersgesteldheid bleef in het Moederland uitmuntend. De warmte, gestadig door regen en onweder afgewisseld, gebragt geene voor den landbouw schadelijke droogte te weeg. Een enkele storm, die den 30sten Junij woedde en vrij hevig was, bragt aan de kusten van de Zuiderzee, in Overijssel en aan die der Zeeuwsche stroomen, aanzienlijke schade te weeg. De wind dreef het water zoo hoog op, dat men voor dijkbreuken beducht was. Ofschoon die vrees ijdel was, werd er toch door het wegdrijven en bederven van de rijp staande veldgewassen, veel schade geleden. Te Neunen en omstreken werd die op f 20,000 en in de omstreken van Kampen op f 60,000 begroot.

Omtrent de buitenlandsche aangelegenheden deelen wij in ons volgend nommer een brief van onzen correspondent mede.

Berigten van verschillenden aard.

Een Amerikaansch photographist is op het denkbeeld gekomen om eens te beproeven hoever de snelheid kan gebragt worden in het door middel der photographie teruggeven van voorwerpen binnen een bepaalden tijd. Tot dat einde rolt hij papier sans fin om een blok of rol; dit papier blijft gedurende slechts eene seconde in aanraking met den afdrukker, en brengt op die wijze het bagatelletje van drie duizend zes honderd proefbladen per uur te voorschijn. De Heer Fontaine heeft door middel van een expresselijk op die wijze te zamengestelde machine 20,000 afdrukken van het portret van den president Lincoln in circulatie gebragt, gedurende dat die magistraatspersoon dood onschuldig zijne redevoering uitsprak, zonder in het minst te kunnen vermoeden, dat in een getrouwen, maar onbescheiden spiegel al zijne gebaren werden teruggekaatst. Zoo hebben ook de redacteuren der verschillende dagbladen aan al hunne abonnenten de beleefdheid kunnen bewijzen aan ieder hunner een portret van den president, te gelijk met zijne redevoering toe te zenden, zoodat men bij het lezen der redevoering tevens de uitdrukking op het gelaat, met den zin der woorden kon in vergelijking brengen.

Sedert den 2den Junij heeft men in Nederland, aan den noordelijken sterrenhemel eene prachtige komeet waargenomen, wier kern zich zoo helder als eene ster der 1ste à 2de grootte in het sterrebeeld de Lynx voordeed, en waarvan de welligt 40 graden lange staart zich tot in het trapezium van den kleinen Beer verloor. Het was een prachtig schouwspel dat te spoedig door de wolken onzigtbaar werd.

De bekende sterrekundige Leverrier, te Parijs voegt een paar opmerkingen bij hetgeen door zijne beide collega's, de heeren Lépissier en Loevij, omtrent de waarneming van dit hemelligchaam op het keizerlijk observatorium aldaar wordt medegedeeld. »Men heeft zich wel eens verwonderd," schrijft hij, »dat zulk eene schitterende komeet zich eensklaps vertoont en niet althans een dag te voren door de sterrekundigen is aangekondigd. De reden daarvan is zeer eenvoudig. De 29sten Junij stond de komeet op ongeveer 56 graden afstands van de pool; zij ging toen te gelijk met de zon onder en dus kon men haar niet zien. Doch den 30sten was de komeet, ten gevolge van hare snelle beweging, 12 graden naar het noorden gestegen; terwijl nu de zon beneden den horizon passeerde, ging de komeet niet onder en bleef daardoor voor ieder zigtbaar. Van daar ook, dat in de telegr. dépêches van 29 Junij uit Lissabon, Florence, Turin en Rome, enz. van het verschijnsel niet gesproken wordt, terwijl zij daarentegen allen gewag maken van het schitterend gesternte, hetwelk den 30 Junij is waargenomen." Eene tweede opmerking betreft de vraag, of deze komeet dezelfde zou zijn, die zich drie eeuwen geleden eenige dagen voor den dood van keizer Karel V vertoonde, en wier terugkomst in de tien laatste jaren herhaaldelijk is voorspeld. Leverrier meent dit ontkennend te moeten beantwoorden. Hij beroept zich daartoe op de sterrekundige tafels van den heer Hind, redacteur van den *Nautical Almanac*, die daartoe veelal geraadpleegd zijn. Wanneer de tegenwoordige en die vroegere komeet eene en dezelfde waren, »dan moet de nu geobserveerde komeet," zoo vervolgt Leverrier, »iederen dag ook den weg volgen die in de genoemde tafel te voren wordt aangegeven. Is dit het geval niet, dan kan de tegenwoordige komeet wel eens op een gegeven dag in de waarneming overeenkomen met die, waarvan de loop in de astronomische tafel is berekend, maar wanneer zij de volgende dagen toch ieder een anderen loop volgen, dan is dit een bewijs, dat zij met elkander niets gemeen hebben. In de door den heer Hind opgegeven standen is er nu ook wel een, die op de ster van 30 Junij kan toegepast worden, maar overigens is de beweging der door hem bedoelde komeet in den tijd van 24 uren geheel tegenovergesteld aan die van het nu waargenomen gesternte, en deze opmerking zal dan ook wel voldoende zijn om alle overeenkomst, die men meende dat tusschen de komeet van Karel V en de tegenwoordige bestond, weg te redeneren."

In de *Amsterdamsche Courant* lezen wij, naar aanleiding van de verschijning der Komeet in Nederland het volgend artikel:

Dikwerf heeft men van de geleerden willen weten wat er wel met de aarde zou gebeuren als zij op hare baan ontmoet werd door eene komeet. Dat geval, hetwelk de verbeelding van zoo velen in beweging bragt, moet zich zeer onlangs hebben voorgedaan, zoo men geloof mag slaan aan eene belangrijke mededeeling door den heer Hind aan den *Times* gerigt. Die vermaarde Engelsche sterrekundige zegt het volgende:

»Vergun mij uwe aandacht te vestigen op nog eene omstandigheid betrekkelijk de komeet. Het schijnt niet alleen dat het mogelijk is geweest, maar zelfs waarschijnlijk, dat in den loop van Zondag 30 Junij de aarde is gegaan door den staart der komeet op den afstand ongeveer van *twee derde* te rekenen van den kern af. Het hoofd der komeet was in de ecliptica ten 6 ure namiddag den 28 Junij, op een afstand van 13 millioen 600,000 mijlen van den loopkring der aarde; hare lengte van de zon gezien op 279 gr. 1 min. De aarde was op dat moment op 2 gr. 4 min. achter dat punt, maar zij moet er gekomen zijn een weinig na 10 ure H. Zondag. De staart eener komeet is zelden eene juiste verlenging van den transmissie-straal of der lijn welke de kern met de zon verbindt; aan haar uiteinde beschrijft zij schier altijd een kromme lijn.

Naar den graad van kromming den 30 waargenomen en de rigting van den loop der komeet, vermeen ik dat de aarde hoogst waarschijnlijk den staart der komeet in den morgen van dien dag heeft ontmoet, of wel dat zij zich in eene streek bevond, die enkele oogenblikken te voren door de komeet-substantie was doortogen.

Wat dit onderwerp betreft, kan ik er bijvoegen, dat Zondag avond, toen de komeet zoozeer zigtbaar was aan den noordelijken hemel, er eene phosphorescentie of verlichting van het azuren welf voorkwam, welke ik aan een noorderlicht toeschreef. Die ongewone phosphorescentie werd door vele andere personen opgemerkt, en gedenkende den geringen afstand, die ons dien avond van de komeet scheidde, kan het der moeite waardig zijn, te onderzoeken, of die uitwerking kunne toegeschreven worden aan onze nabijheid aan de oorden waar zij zich bevindt.

»Indien eene dergelijke verlichting des hemels algemeen is waargenomen over de oppervlakte der aarde, zou dit feit van zeer veel beteekenis zijn."

Het volgende antwoord op de door den heer Hind aan de waarnemers gerigte oproeping, is door den heer E. J. Lowe (dd. 6 Julij, observat. van Highfield-House) daarop in de *Times* geplaatst.

»... Wat betreft den avond van Zondag 30 Junij, verzoek ik u te doen kennen dat dezelfde verlichting alhier is waargenomen, en zich op eene treffende wijze heeft voorgedaan. De hemel had eene gele tint, als in het oogenblik der verschijning van een noorderlicht, tevens flikkerend en diffuus. De zon, hoezeer schitterend, scheen slechts een zwak licht te geven. Vóór het ondergaan der zon, van een kwart voor 8 ure af, was de komeet zeer zigtbaar, en op de volgende avonden bemerkte men ze eerst een uur later. Zonder te vermoeden dat de staart der komeet ons omgaf, trof mij nogtans het vreemde voorkomen des hemels, zoo als mijn dagboek kan getuigen: » 30 Junij. Vreemde lichttint, geel, phosphorescens, die ik voor een noorderlicht zou houden, indien het minder dag was." "

De nieuwe sultan heeft zijn bestuur ingewijd met eenige maatregelen, die een zeer goeden indruk zullen maken, behalve misschien bij de orthodox-Muzelmansche partij. Ten einde de geldverspilling te voorkomen, waardoor de regering van zijnen voorganger zich zoozeer heeft gekenmerkt, heeft hij bevel gegeven het serail te zuiveren van alle beambten, die zich op zoo schandelijke wijze aan geldverkwisting hebben schuldig gemaakt, ten nadeele van 's lands schatkist. Voorts heeft hij bevolen, de sultanes met kinderen naar het oude serail te brengen; terwijl zij die geene kinderen hebben, voorloopig elders gebragt zullen worden, om vervolgens, naar gebruik, te worden uitgehuwelijkt. De bezuinigingen heeft de sultan echter het eerst op zich zelven toegepast; want de civiele lijst, die 75 millioen bedroeg, heeft hij teruggebragt tot 12 millioen, een cijfer dat, volgens zijne verklaring, voor hem voldoende was, met inbegrip der inkomsten, uit zijne particuliere bezittingen voortspruitende.

Voorts moet de nieuwe sultan niet alleen verklaard hebben, dat hij de tegenwoordige staatkunde, wat de buitenlandsche aangelegenheden betreft, handhaven en diep ingrijpende hervormingen in het binnenlandsch bestuur invoeren zal, zonder op verschil van godsdienst te letten, maar hij moet ook voornemens zijn het ministerie te wijzigen. Riza-pacha, die van zijn invloed op den vorigen sultan niet altijd ten voordeele van het land gebruik maakte, is in de eerste plaats afgetreden, hetgeen te Konstantinopel in het algemeen met genoegen gezien is. In den laatsten tijd is meermalen beweerd, dat die staatsman plannen smeedde om den oudsten zoon des sultans op den troon te plaatsen en al ware het maar alleen daarom, moet hij bij den nieuwen souverein ongunstig aangeschreven staan.

Den 1sten Julij is met groote plegtigheid in den Divan eene zeer liberale keizerlijke hatti voorgelezen, waarbij de groot-visier, de ministers en de overige ambtenaren in hunne functien bevestigd en uitgenoodigd zijn hunne pligten naauwkeurig te vervullen. Bij die hatti worden verder al de afgekondigde wetten gehandhaafd, terwijl aan alle onderdanen, zonder onderscheid, gelijkheid van regten wordt gewaarborgd, en orde en zuinigheid in het beheer der finantien worden voorgeschreven.

Deze hatti heeft een uitmuntenden indruk gemaakt.

De vertegenwoordigers der groote mogendheden zijn in plegtige audientie door den sultan ontvangen.

Burgerlijke Stand.

Van den 2den tot den 8den dezer, zijn ingeschreven als overleden:

Den 2den, Sipora Abraham Goedman, Echtg. van Abraham Hartog de Vries, 53 jaren en 4 maanden. Den 4den, Henrij Wilhelm Gouttiere, 17 jaren ruim. Idem, Ratel 't Waal, 75 jaren n. g. Den 5den, Finette van Groll, 60 jaren. Idem, Hendrina Abigael van Fernandes, 76 jaren. Den 6den, Eduardina Constantia Sacoto Stuger, 3 jaren en 1 maand. Idem, William Frederik Johannis Martijn, 1 jaar en 7 maanden. Idem, Julius Rudolf de Parra, circa 2 maanden. Idem, Johannis Nicolaas Zwiggelt, Echtg. van Wilhelmina Stolkwijk, 25 jaren. Den 8sten, Louis Johannis Frederik Deijck, 44 jaren. Idem, Margaretha Venus Deuft, 53 jaren. Idem, Christina Elisabeth Frederici, 85 jaren.

Handels-Berigten.

Rotterdam, 13 *Julij.*

Koffij stil, maar vast.

Ruwe Suiker in gunstige stemming, doch met geringen omzet. Dezer dagen werden te Amsterdam afgedaan 300 v. Surin. tot f 26½ à f 28.

Katoen, met geregelde vraag, blijft tot verhoogde prijzen koopers vinden.

Cacao. Surin. 32 à 36 cent.

Arrowroot, Kwassiehout en Tonkaboonen, onveranderde notering.

Producten Handel.

SUIKER. De geannonceerde 12 vaten van plant. Rac à Rac, zijn niet toegewezen.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 8sten dezer, de Koloniale stoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. Rusman, van Demerarij.— Passagiers: de Heeren J. P. Seiler, L. de Meinertzhagen, en A. Chandler. — Van Nickerie: de Heeren A. H. Monsanto fils, Echtgenoot en kinderen, T. Tijndall, A. J. T. Tijdeman, Mejufvrouw van der Velde, S. B. van den Berg, E. Dorward en C. Haerven.

Den 9n., de Nederl. schoenerbrik *Josephina*, kapt. Fairley, van Martinique.

Gearriveerd

In Texel. Den 1sten Julij, *Stad Leeuwaarden*, Dijk. Den 2den, *Ystroom*, Hansen. Den 11den, *Josephine*, Hofker, allen van hier.

Naar herwaarts gezeild

Uit Texel. Den 9 Julij, *Wilhelmina*, Klint. Idem, *Josephina Bernhardina* Bos.

Uit Helvoetsluis

Den 6n. Julij, Z. M. Stoomschip *Vesuvius*, kommandant Scholtborg, naar Curaçao.

Te Amsterdam lagen in lading naar herwaarts:

Jennij, de Lang. *Mercurius*, van der Veer. *Suriname*, Reijntjes, *Maria Cornelia*, Brinkerinck, *Emelie*, Heikema. *Wilhelmina en Henriette*, de Boer.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam.

Juno, kapt. Roszberger, adres bij H. C. Levij. *Sluit 23 dezer.*

Anna Maria Henriette, kapt. Gollards, adres bij H. Degenhard.

Cuba, kapt. Eijlers, adres bij H. Degenhard.

Triton, kapt. Duinker, adres bij J. P. Haase Jr.

Luit. Adm. Tjerk Hiddes, kapt. Parma, adres bij H. Degenhard.

Jonge Eduard, kapt. S. Sikkens, adres bij J. M. Polak.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**